

JOANNA BUDNICKA-KOSIOR, EMILIA JANECKO, ŁUKASZ KWAŚNY, MAŁGORZATA WOŹNICKA

Ochrona lasów w obliczu postępującego procesu urbanizacji na przykładzie gminy Jabłonna

Protection of forests in the face of the progressive urbanization process
– Jabłonna commune case study

ABSTRACT

Budnicka-Kosior J., Janeczko E., Kwaśny Ł., Woźnicka M. 2019. Ochrona lasów w obliczu postępującego procesu urbanizacji na przykładzie gminy Jabłonna. Sylwan 163 (2): 150-157.

This paper aims to assess the degree of forest areas protection in the face of the growing problem of suburbanization (so-called 'spilling of cities'). The problem particularly affects districts (often rural) in large cities suburban zones. These districts can often characterize with rich natural and landscape conditions. Because of the new residents' inflow and the fulfillment of their needs, these municipalities may lose their current character. The local government, as an area host, having appropriate tools for shaping space, has a huge impact on the optimal use of its individual elements. Only rational spatial management, based on high standards of planning and spatial development, can stimulate the spatial development of a particular area and appropriately protect valuable space elements at the same time. The strategic documents of the Jabłonna commune emphasize that the dispersion of the buildings in the district area is one of the main threats to the landscape. This threat, increasing because of the investments, concerns particularly forest areas. Bearing in mind such a negative phenomenon for the space, which is the uncontrolled and progressive process of urbanization, this work analyses the existing local plans for the rural commune of Jabłonna in terms of forest protection against excessive urbanization pressure. The analysis of the plans enabled to estimate the area of forest areas for other than forest purposes (47.7 ha). An analysis of the destination type and arrangements concerning forests has been made, taking into account the state of ownership and the main features of the forest stand based on the information obtained from the forest data bank. The results received indicate that the largest number of forest areas in the Jabłonna district are dedicated for single-family housing (81.6%) and accompanying road infrastructure (11.5%). The local plans analysis allows to state that the local government adopts conservative and protective spatial policy in relation to forest areas administered by the State Forests, which assumes the preservation of valuable and high greenery and prohibits the logging. The largest share of forests that change their purpose in the local plans of the Jabłonna commune are private forests (42.7 ha) with average stand age of 40-60 years.

KEY WORDS

local plan, area purpose change, suburbanization

ADDRESSES

Joanna Budnicka-Kosior ⁽¹⁾ – e-mail: jbudnicka@wl.sggw.pl

Emilia Janeczko ⁽²⁾ – e-mail: ejaneczko@wl.sggw.pl

Łukasz Kwaśny ⁽¹⁾ – e-mail: lkwasny@wl.sggw.pl

Małgorzata Woźnicka ⁽²⁾ – e-mail: mwoznicka@wl.sggw.pl

(1) Samodzielny Zakład Geomatyki i Gospodarki Przestrzennej, SGGW w Warszawie;
ul. Nowoursynowska 159, 02-776 Warszawa

(2) Katedra Użytkowania Lasu, SGGW w Warszawie; ul. Nowoursynowska 159, 02-776 Warszawa

Wstęp

Przestrzeń, choć stanowi zbiór nieograniczony, w ujęciu ekonomicznym jest zasobem ograniczonym. Składa się z wielu elementów tworzących zróżnicowaną strukturę, w której istnieje wiele powiązań. Wśród nich dużą rolę odgrywają grunty leśne. W polityce przestrzennej najczęściej stanowią one obszary cenne pod względem przyrodniczym i krajobrazowym. Jest to taki element przestrzeni, który należy odpowiednio chronić i pielęgnować. Z drugiej strony może on ograniczać bądź uniemożliwiać realizację określonych przedsięwzięć. Stąd też kształtowanie przestrzeni na obszarach leśnych i w ich sąsiedztwie nie jest zadaniem łatwym, wymaga racjonalnego i zrównoważonego gospodarowania. Odpowiednie kształtowanie przestrzeni na gruntach leśnych lub w ich sąsiedztwie jest szczególnie trudne na terenach poddanych presji urbanizacji. Najczęściej dotyczy to niewielkich miejscowości, zlokalizowanych w strefach podmiejskich wielkich miast. W sąsiedztwie dużych miast presja inwestycyjna może wykraczać poza ramy racjonalnego gospodarowania przestrzenią, powodując przekształcanie terenów cennych przyrodniczo w zespoły osiedli mieszkaniowych i dróg. Suburbanizacja często prowadzi do zaburzenia ładu przestrzennego i stanowi źródło zagrożeń dla środowiska przyrodniczego oraz kulturowego. Jako czynnik antropogeniczny, poprzez konsumpcję walorów krajobrazowych, prowadzi do nieodwracalnych zmian w krajobrazie [Janeczko i in. 2016]. Presja realizacji potrzeb inwestycyjnych wzrasta, co powoduje zajmowanie dużych powierzchni pod budownictwo mieszkaniowe, zwłaszcza jednorodzinne [Śleszyński i in. 2014]. Zwiększa się tym samym powierzchnia terenów cennych przyrodniczo, w tym także terenów leśnych przeznaczanych na cele nieleśne. W gminach polskich w latach 2012-2014 obszar objęty zmianą przeznaczenia terenów leśnych na cele nieleśne zwiększył się o 5 tys. ha. W 2012 roku zmiana przeznaczenia tych gruntów dotyczyła 64,9 tys. ha, z kolei w 2014 roku 70 tys. ha [Śleszyński i in. 2016]. Według Feltynowskiego [2015] nawet odpowiednie planowanie zagospodarowania przestrzennego oraz sporządzona dokumentacja środowiskowa są często niewystarczające, aby odpowiednio reagować na skutki zmian przeznaczenia gruntów leśnych na inne cele.

W Polsce kształtowanie przestrzeni regulowane jest przepisami ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym [Ustawa... 2003]. Najważniejszym dokumentem planistycznym, szczególnie z punktu widzenia zmiany sposobu zagospodarowania terenu i potencjału jego rozwoju, jest miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego (MPZP). Jako akt prawa miejscowego ustala przeznaczenie terenu oraz zasady jego zagospodarowania i zabudowy. Jest przepisem prawnym stanowiącym podstawę do wydawania ważnych decyzji administracyjnych. W Polsce tereny leśne charakteryzują się niskim wskaźnikiem powierzchni pokrycia planami miejscowymi [Śleszyński 2015]. Powodem tego jest brak obowiązku uchwalania planów miejscowych na terenach leśnych, z wyjątkiem zmiany przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne. Przyczyną takiego stanu rzeczy jest często także opór mieszkańców przed wprowadzaniem ograniczeń w zabudowie, szczególnie na terenach objętych formami ochrony przyrody.

Celem pracy jest zbadanie wpływu polityki przestrzennej na ochronę obszarów leśnych przed zmianą ich przeznaczenia na inne cele na przykładzie gminy Jabłonna.

Material i metody

Jabłonna jest gminą wiejską o powierzchni 64,8 km² [Powierzchnia... 2016]. Zlokalizowana jest w województwie mazowieckim, w powiecie legionowskim, w sąsiedztwie miasta stołecznego Warszawy. Jest to gmina, w której ze względu na bliskość dużego miasta liczba ludności stale rośnie. W roku 2016 wynosiła 17 409 osób, co przekładało się na gęstość zaludnienia równą 270 os./km². W latach 2002-2016 zaludnienie zwiększyło się o 124 os./km², zaś w latach 1995-2015 liczba mieszkańców gminy wzrosła dwukrotnie [Strategia... 2017]. Około 49% powierzchni gminy stanowią lasy i zadrzewienia. Powierzchnia lasów w gminie Jabłonna wynosi 2695 ha (lasy publiczne stanowią około 90%) [Powierzchnia... 2016]. Około 30% powierzchni gminy to grunty rolne. Obszar gminy należy do mezoregionu Kotliny Warszawskiej, stanowiącej rozszerzenie doliny Wisły poniżej Warszawy. Zlokalizowane są tu cztery rezerwy przyrody. Duża część terenu gminy objęta jest prawną ochroną w ramach Warszawskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu. Gmina położona jest w granicach Nadleśnictwa Jabłonna.

Realizacja celu pracy wymagała analizy miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego obowiązujących w gminie Jabłonna. Badaniem objęto 52 plany miejscowe, obowiązujące na powierzchni 35,8 km² (ponad połowa powierzchni gminy), sporządzone w latach 2005-2017. Szczegółową analizą objęto te plany miejscowe, które zawierały regulacje dotyczące zmiany sposobu przeznaczenia lasów. Są to następujące MPZP:

- gminy Jabłonna dotyczący części północno-zachodniej obszaru wsi Jabłonna,
- gminy Jabłonna, części wsi Trzciany,
- gminy Jabłonna dotyczący obszaru wsi Dąbrowa Chotomowska i części wsi Chotomów,
- gminy Jabłonna dotyczący działek nr 219, 1030/1, 1030/2, 220/1, 220/2 i części działki 247 we wsi Chotomów,
- gminy Jabłonna, wschodniej części wsi Jabłonna,
- gminy Jabłonna, zachodniej części wsi Chotomów,
- gminy Jabłonna dotyczący części wsi Rajszew,
- gminy Jabłonna, części północnej wsi Jabłonna,
- gminy Jabłonna w zakresie działek o nr ewidencyjnych od 179/4 do 179/6 i od 179/18 do 179/60 oraz od 1046/2 do 1046/12 położonych we wsi Chotomów,
- gminy Jabłonna dotyczący północnej części wsi Chotomów,
- gminy Jabłonna, południowo-wschodniej części wsi Chotomów w zakresie części I,
- rejonu ulic Parkowej, Piaskowej, Buchnik Las we wsi Jabłonna w zakresie części I.

Na podstawie zbadanych planów miejscowych określono rodzajowe i przestrzenne kierunki zmian przekształceniowych oraz łączną powierzchnię lasów o zmienionym przekształceniu. Dalszym etapem prac była analiza poszczególnych wydziałów drzewostanowych, w stosunku do których plany miejscowe zmieniają przeznaczenie. W tym celu na podstawie danych z banku danych o lasach oraz leśnej mapy numerycznej dla Nadleśnictwa Jabłonna dokonano rozpoznania struktury własności drzewostanów leśnych, ich składu gatunkowego oraz wieku i zadrzewienia. Wyniki pozwoliły odpowiedzieć na pytanie o główne kierunki polityki przestrzennej gminy Jabłonna w zakresie obszarów leśnych.

Wyniki

Kształtowanie polityki przestrzennej gminy Jabłonna odbywa się na podstawie Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy z 2015 roku oraz 52 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego uchwalonych w latach 2005-2018. Plany miejscowe obejmują

mują około 3600 ha powierzchni terenu, co stanowi ponad połowę powierzchni gminy. Plany miejscowe, które obejmują grunty leśne, pokrywają łącznie 1657 ha obszaru gminy. Powierzchnia lasów objętych planami miejscowymi w gminie Jabłonna wynosi około 285 ha, co stanowi 10,56% całej powierzchni lasów w gminie. W toku analiz ustalono, że 12 planów miejscowych, dotyczących obszaru o łącznej powierzchni około 16,5 km², zawiera ustalenia zmieniające przeznaczenie lasów. Plany te zostały uchwalone na terenach poddanych procesom urbanizacji, we wsiach: Jabłonna (4 plany miejscowe, pow. około 545 ha), Chotomów (5 planów miejscowych, pow. około 446 ha), Rajszew (1 plan miejscowy, pow. około 381 ha), Dąbrowa Chotomowska (1 plan miejscowy, o pow. około 217 ha) i Trzciany (1 plan miejscowy, pow. około 70 ha). Są to miejscowości położone w zasięgu tzw. strefy zurbanizowanej, charakteryzującej się przewagą zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej.

Areał lasów, które zmieniają przeznaczenie, wynosi 47,7 ha. Największa ich powierzchnia znajduje się we wsiach Chotomów i Dąbrowa Chotomowska – około 39 ha, następnie we wsiach Jabłonna – 6,4 ha, Trzciany – 1,7 ha i Rajszew – 0,6 ha. Najwięcej lasów przeznaczają się na cele zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej – 36,7 ha, co stanowi około 82% powierzchni lasów o zmienianym przeznaczeniu. Najwięcej terenów leśnych zmieniło swoje przeznaczenie na cele mieszkaniowe wraz z towarzyszącą im infrastrukturą drogową. Rodzaje przeznaczenia terenów leśnych, z uwzględnieniem ich powierzchni i udziału w całkowitej powierzchni terenów leśnych zmieniających swoje przeznaczenie, prezentuje tabela 1.

Pod względem własności największy udział lasów, których przeznaczenie zmienia plan miejscowy, stanowią lasy prywatne, tj. około 42,7 ha (89,6%). Lasów zarządzanych przez Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe (PGL LP) jest 4,7 ha (9,9%), a gminnych 0,3 ha (0,5%). Spośród lasów PGL LP swoje przeznaczenie w całości albo w części zmienia 19 wydzielei drzewostanowych. Łącznie ich powierzchnia wynosi około 11 ha. Są to lasy zlokalizowane głównie we wsiach Jabłonna (około 6 ha), Chotomów (około 2,1 ha), Trzciany (1,75 ha) i Dąbrowa Chotomowska (około 1,4 ha). Należy zauważyć, że całe wydziały drzewostanowe nie są objęte nowymi ustaleniami planu. Jedynie około 4,7 ha lasów z tych wydzielei zmienia swoje przeznaczenie. Najwięcej lasów PGL LP zostało przeznaczonych na cele mieszkaniowe. Rodzaje przeznaczenia w planie miejscowym lasów PGL LP prezentuje tabela 2.

Na cele mieszkaniowe jednorodzinne przeznaczają się głównie grunty leśne już zabudowane albo z drzewostanem w wieku do 20 lat. Są one zlokalizowane w granicach Warszawskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu. Tylko w dwóch przypadkach na ten cel został przeznaczony las I klasy bonitacji, o zadrzewieniu 0,8, z gatunkiem dominującym brzozą w wieku 25 lat oraz las I i II klasy bonitacji, o zadrzewieniu 0,9, z sosną i dębem w wieku 20 lat. Dotyczyło to niewielkich fragmentów lasu, tj. około 0,7 ha w jednym i drugim przypadku. Dla celu zabudowy mieszkaniowej rezydencjonalnej przeważają lasy średnich klas wieku (40-50 lat), o stopniu zadrzewienia 1,1, z klasą bonitacji III.

W odniesieniu do zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej plan miejscowy (części północnej wsi Jabłonna, oznaczenie 3MN) nakazuje zachowanie minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej, tj. 70% powierzchni działki budowlanej częściowo lub w całości zlokalizowanej na terenie Warszawskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu. Ponadto zakazuje się lokalizowania przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, z wyłączeniem uzbrojenia terenu. Podobnie we wsi Trzciany plan miejscowy w odniesieniu do terenów leśnych przeznaczonych na cele mieszkaniowe jednorodzinne 24MN zakłada 70% jako minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej. Plan nakazuje zachowanie istniejącej wartościowej zieleni wysokiej oraz zakłada zasadę kompensacji. W odniesieniu do zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej rezydencjonalnej MNr w planie miejscowym wsi Dąbrowa Chotomowska i części wsi Chotomów

Tabela 1.

Przeznaczenie terenów leśnych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego w gminie Jabłonna
 Destination of forest areas in local plans of the Jabłonna commune

	MPZP	[ha]	[%]
Zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna Single family housing		38,96	81,61
Zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna na działkach leśnych Single-family housing on forest plots	MNL, ZL/MN	24,59	51,51
Zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna Single-family housing	MN	10,60	22,20
Zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna rezydencjonalna Residential single-family housing	MNr	2,91	6,10
Zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna na działkach leśnych z towarzyszącą zabudową usługową Single-family housing on forest plots with service buildings	MNL/U	0,38	0,80
Zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna intensywna Intensive single-family housing	MNi	0,26	0,54
Zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna towarzysząca zieleni leśnej Single-family housing with forest greenery	MN/ZL	0,19	0,40
Zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna z towarzyszącą zabudową usługową Single-family housing with service buildings	MN/U	0,03	0,06
Drogi, komunikacja pieszo-jezdna, parking Roads, areas for pedestrians and motor traffic, parking lots		5,50	11,52
Drogi wewnętrzne, drogi dojazdowe, ulice lokalne Access roads, local roads	KDD, KDL	3,02	6,32
Drogi publiczne, trasa główna przyspieszona Main roads and streets with higher speed limits	KDGP	2,21	4,63
Ciągi pieszo-jezdne, komunikacja pieszo-jezdna, parkingi Areas for pedestrian and motor traffic	KX, KPJ, KS	0,27	0,57
Zieleń parkowa Park greenery		2,18	4,57
Zieleń parkowa Park greenery	ZP	2,18	4,57
Usługi Services		0,68	1,43
Usługi z towarzyszącą im zabudową mieszkaniową jednorodziną na działkach leśnych Services with single-family housing on forest plots	U/MNL, U/ZL	0,39	0,82
Usługi sportu i rekreacji, w tym związane z turystyką Sport and recreation services including tourist services	US, US/UT	0,29	0,61
Infrastruktura techniczna Technical infrastructure		0,42	0,88
Infrastruktura gazownicza Gas infrastructure	IG	0,39	0,82
Infrastruktura elektroenergetyczna Electricity infrastructure	EE	0,03	0,06
Razem In total		47,74	100,00

MPZP – oznaczenie w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego; code in the local plan of spatial management

Tabela 2.

Przeznaczenie lasów PGL LP w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego w gminie Jabłonna

Destination of the State Forests forest areas according to local plans of the Jabłonna commune

	MPZP	[ha]	[%]
Zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna		3,51	74,2
Single family housing			
Zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna	MN	2,20	46,9
Single-family housing			
Zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna rezydencjonalna	MNr	1,30	27,2
Residential single-family housing			
Zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna towarzysząca zieleni leśnej	MN/ZL	0,01	0,1
Single-family housing with forest greenery			
Drogi		0,64	13,5
Roads			
Drogi dojazdowe i wewnętrzne	KDD, KDW	0,64	13,5
Access and local roads			
Infrastruktura techniczna		0,39	8,3
Technical infrastructure			
Infrastruktura gazownicza	IG	0,39	8,3
Gas infrastructure			
Zieleń parkowa		0,19	4,0
Park greenery			
Zieleń parkowa	ZP	0,19	4,0
Park greenery			
Razem		4,73	100,0
In total			

MPZP – oznaczenie w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego; code in the local plan of spatial management

nakazuje się na terenie E2.2.MNr zachowanie istniejącej zieleni wysokiej w sąsiedztwie obniżeń terenowych, na obszarze zieleni leśnej, parkowej oraz w strefie 12 m od granicy lasów. Polityka przestrzenna gminy Jabłonna w odniesieniu do gruntów leśnych stanowiących własność Skarbu Państwa ma na celu zachowanie istniejącej zieleni i jej ochronę. W przypadku lasów prywatnych tereny przeznaczane na inne cele charakteryzują drzewostany średnich klas wieku (30-60 lat, w niektórych przypadkach nawet 85 lat). Jednakże, podobnie jak w przypadku gruntów państwowych, plany miejscowe dążą do zachowania cennej i wysokiej zieleni. Im starszy drzewostan, tym ustalenia planu są bardziej restrykcyjne w zakresie ochrony gruntów leśnych.

Dyskusja

Jak wykazała analiza planów miejscowych gminy Jabłonna, tylko około 1,8% (około 4,73 ha) wszystkich lasów w gminie zmienia swoje przeznaczenie. Są to głównie lasy prywatne. Zarówno w stosunku do lasów państwowych, jak i prywatnych gmina z reguły nakłada obowiązek zachowania zieleni. Ponieważ większa część gruntów leśnych objętych analizowanymi planami znajduje się na terenie Warszawskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu, ich kształtowanie zależy od ustaleń zawartych w rozporządzeniu dotyczącym ustanowienia tego obszaru [Rozporządzenie... 2007]. Przepisy rozporządzenia nakazują czynną ochronę ekosystemów leśnych poprzez m.in. utrzymanie ciągłości ekosystemów leśnych, zwiększanie istniejącego stopnia pokrycia terenu drzewostanami itp. Mając to na uwadze, plan miejscowy gminy Jabłonna (części wschodniej) dla obszarów leśnych zakłada ich ochronę i ustala zachowanie zadrzewień w sąsiedztwie

lasów w strefie do 12 metrów od jego granicy. W Chotomowie (część północna wsi) zakłada się konieczność uzyskania każdorazowo pozwolenia na wycięcie drzew oraz kompensację. Na terenach przeznaczonych na cele mieszkaniowe jednorodzinne na działkach leśnych obowiązuje nakaz utrzymania trwałej uprawy leśnej, z możliwością wyłączenia z produkcji leśnej obszaru maksymalnie 400 m² na każdej działce.

Feltynowski [2015], badając wpływ zjawiska rozlewania się miast na gminy sąsiadujące z dużymi aglomeracjami, wykazał, że w 2013 roku gmina Jabłonna charakteryzowała się niewielkim stopniem ubytku gruntów leśnych, co znajduje również potwierdzenie w niniejszej publikacji. Wynika to w głównej mierze z występujących na terenie gminy obszarów prawnie chronionych oraz z odpowiednio prowadzonej polityki przestrzennej gminy.

Aby zwiększyć poziom ochrony gruntów leśnych w planowaniu przestrzennym, konieczna jest większa integracja odpowiednich danych z dokumentów planistycznych gmin oraz planu urządzania lasu [Przybylska, Zięba 2009]. Taka integracja umożliwiłaby również możliwość wczesnego reagowania na potencjalne problemy gospodarowania przestrzenią leśną, a także prognozowania określonych zmian nie tylko na terenach leśnych, ale i w ich sąsiedztwie. Potrzebę analizy zmian powierzchni gruntów leśnych, szczególnie z uwagi na zjawisko rozlewania się miast, podkreśla również Feltynowski [2015].

Wnioski

- ✦ Suburbanizacja stanowi niewątpliwie źródło zagrożeń dla środowiska przyrodniczego, w tym przede wszystkim dla lasów. Jest to ważny element przemian obszarów wiejskich w stronę „wsi postprodukcyjnej”.
- ✦ Zapobieganiu konfliktów w przestrzeni, szczególnie związanych z przeznaczaniem nowych terenów pod zabudowę mieszkaniową i zmniejszaniem tym samym powierzchni gruntów leśnych, powinna sprzyjać racjonalna polityka przestrzenna władz gminy. W tym kontekście wydaje się, że gmina Jabłonna podejmuje racjonalne decyzje planistyczne oparte o zasadę zrównoważonego rozwoju.
- ✦ Gmina Jabłonna, z uwagi na swoje bliskie sąsiedztwo z Warszawą, staje wobec konieczności poszukiwania nowych możliwości rozwoju budownictwa mieszkaniowego i towarzyszącej mu infrastruktury technicznej, również kosztem terenów leśnych.
- ✦ W celu optymalnego wykorzystania gruntów i jednoczesnej ochrony cennych obszarów gmina przyjmuje planową politykę przestrzenną. W strefie urbanistycznej gmina dąży do uchwalania planów miejscowych, wykluczając tym samym możliwość wydawania decyzji o warunkach zabudowy, które często zaburzają ład przestrzenny i nie sprzyjają zasadzie zrównoważonego rozwoju.
- ✦ Analiza zapisów planów miejscowych pozwala stwierdzić, że gmina w stosunku do terenów leśnych, szczególnie administrowanych przez PGL LP, przyjmuje zachowawczą i ochronną politykę przestrzenną, która zakłada zachowanie wartościowej i wysokiej zieleni oraz zakazuje dokonywania wycinki drzewostanów.
- ✦ Rozwój aglomeracji miejskich w kolejnych latach skutkować może znacznym wzrostem poza-produkcyjnych funkcji lasu i presji społecznych, oczekiwania względem których mogą zostać umieszczone w dokumentach planistycznych. Stąd potrzeba dalszych badań w kontekście prowadzenia gospodarki leśnej w obliczu postępującego procesu suburbanizacji.

Literatura

Feltynowski M. 2015. Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego a zmiana przeznaczenia gruntów leśnych w gminach miejskich w Polsce. *Sylwan* 159 (3): 252-258.

- Feltynowski M. 2015. The change in the forest land share in communes threatened by suburbanisation and the sustainable development principle. *Geomatics, Landmanagement and Landscape* 3: 35-52.
- Janezko E., Budnicka-Kosior J., Dawidziuk A., Dąbrowski R. 2016. Wpływ procesów urbanizacyjnych na tereny leśne na przykładzie wybranych gmin z obszaru Mazowieckiego Parku Krajobrazowego. *Studia i Materiały CEPL* 49B: 78-86.
- Powierzchnia i ludność w przekroju terytorialnym w 2016 r. 2016. Główny Urząd Statystyczny, Warszawa.
- Przybylska K., Zięba S. 2009. Las i gospodarka leśna w systemie planowania i zagospodarowania przestrzennego w Polsce. *Sylvan* 153 (12): 814-824.
- Rozporządzenie Nr 3 Wojewody Mazowieckiego z dnia 13 lutego 2007 r. w sprawie Warszawskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu. 2007. Dz. Woj. Maz. Nr 42, poz. 870.
- Strategia zrównoważonego rozwoju gminy Jabłonna 2017-2030. 2017. Uchwała nr XXXVII/333/2017 Rady Gminy Jabłonna z 26 kwietnia 2017 r.
- Śleszyński P., Andrzejewska M., Cerić D., Deręgowska A., Komornicki T., Rusztecka M., Solon J., Sudra P., Zielińska B. 2016. Analiza stanu i uwarunkowań prac planistycznych w gminach w 2014 roku Synteza, Instytut Geografii i Przestrzennego Zagospodarowania PAN, Centrum UNEP/GRID Warszawa na zlecenie Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju, Warszawa.
- Śleszyński P., Komornicki T., Deręgowska A., Zielińska B. 2014. Analiza stanu i uwarunkowań prac planistycznych w gminach w 2012 roku. Instytut Geografii i Przestrzennego Zagospodarowania PAN na zlecenie Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju, Warszawa.
- Śleszyński P., Komornicki T., Deręgowska A., Zielińska B. 2015. Analiza stanu i uwarunkowań prac planistycznych w gminach w 2013 roku. Instytut Geografii i Przestrzennego Zagospodarowania PAN na zlecenie Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju, Warszawa.
- Ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. 2003. Dz. U. z 2017 r., poz. 1073 ze zm.